

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

23. júna 2023

Návrh

Ideového zámeru revitalizácie parku v obci Malinovo

Materiál predkladá:

Mgr. Juraj Droba MA, MBA
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Stanoviská komisií

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riadiťka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová
riadiťka Odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Ing. Matúš Krnčok
vedúci Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Mgr. Martin Adámik
referent Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Mgr. Zoltán Čunderlík
referent oddelenia riadenia projektov

Mgr. Zuzana Krajčíková
referentka Inštitútu regionálnej politiky
Bratislavského kraja

Bratislava
jún 2023

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č./2023 zo dňa 23. 06. 2023

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A s c h v a ľ u j e

Ideový zámer revitalizácie parku v obci Malinovo

B u k l a d á

riaditeľke Úradu Bratislavského samosprávneho kraja zabezpečiť prípravu a predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu schváleného zámeru v zmysle podmienok výzvy Program Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko na roky 2021-2027 s názvom HUSK-2302 v prioritnej osi 2 - Sociálna spolupráca, v špecifickom ciele 2.4 - Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a hlavnej činnosti 2.4.1 - Zachovanie miestneho dedičstva.

Termín: 15. 08. 2023

D ô v o d o v á s p r á v a

Jednou z priorit Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) je prostredníctvom kultúrneho využitia pokračovať v **obnove národných kultúrnych pamiatok** a v ich využívaní, posilniť úlohy **kultúrneho dedičstva** v živote spoločnosti s dôrazom na zabránenie vo fyzickej degradácii a samozrejme o **využívanie digitalizácie pri prezentácii kultúrneho dedičstva** a posilnenie vzťahu ku **kultúrno-historickým hodnotám**. Vzhľadom na kontinuálny nárast počtu obyvateľov sa vytvára tlak na dostupnosť voľnočasových aktivít pre verejnosť v cezhraničnom regióne. Napriek pandemickej situácii, ktorá výrazne ovplyvnila cestovný ruch v celom Bratislavskom kraji v rokoch 2020 a 2021, tak dominancia hlavného mesta Bratislavy aj v súčasnosti je stále mimoriadne výrazná. Región Podunajsko v roku 2022 navštívilo len 4,8 % z celkového počtu návštevníkov v Bratislavskom kraji. Napriek úpadku o kultúrno-historické atraktivity a upadajúcemu záujmu mladej generácie o miestne historické dedičstvo, región má reálny potenciál tieto atraktivity oživiť. **Región Podunajska** okrem ponuky spojennej s vodou a vodnými plochami **ponúka ideálne možnosti pre kultúru a silné historické dedičstvo v podobe parkov a kaštieľov**, čo nevyhnutne predurčuje kľúčových aktérov v sektore vytvárať inovatívne riešenia a zároveň minimalizovať škodlivý vplyv zásahu človeka do historického dedičstva.

Z dôvodu aktuálnej absencie priestorov na oddych a kultúrno-historické aktivity v regióne a pre nastavenie systémového rozvoja a podpory kultúrno-historického turizmu, BSK spracovalo **Koncepciu rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030**, kde na základe analýzy východísk rozvoja poznávacieho turizmu sa jasne zadefinovali dôležité aktivity pre udržateľný cestovný ruch v BSK.

Park v obci Malinovo, ktorý je predmetom predkladaného ideového zámeru je dostupný z Bratislavskej ulice, rozprestiera sa na parcelách č. 2/1 a 2/4 v katastrálnom území Malinovo, okres Senec a je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 452/2. **Spoluvlastníkmi sú Bratislavský samosprávny kraj (2/3) a Obec Malinovo (1/3)**. V rámci územia parku sa nachádza Stredná odborná škola záhradnícka a klasicistický kaštieľ z 13. storočia postavený na základoch stredovekej pevnosti (vodný hrad). V 19. storočí Malinovo (v minulosti pod názvom Eberhard) získala rodina **grófov Apponyiovcov**, jedna z najväčších a najvplyvnejších grófskych rodín v Uhorsku. Stal sa hlavným sídlom správy eberhardského panstva. Juraj Apponyi (1808 - 1899) kaštieľ prestaval v neoklasicistickom štýle a vytvoril z neho príjemné vidiecke sídlo obklopené prírodným parkom. Rozlohou 13 hektárov sa radí medzi najrozsiahlejšie parky Bratislavského kraja. Ide o **anglický krajinnoprirodny park z počiatku 18. storočia**, pričom jeho historická rozloha bola o niečo väčšia ako dnes. V minulosti totiž súčasťou parku bola aj vodná priekopa, ktorá prestala plniť svoj účel a časom zarástla.

Ďalším východiskovým bodom je **potreba sprístupniť informácie o národných kultúrnych pamiatkach v regióne** širokej verejnosti, domácim ale aj zahraničným návštevníkom. Nemenej **dôležitá je osвета v oblasti ochrany pamiatok**, ktoré sú nositeľom cenného odkazu z minulosti, priama participácia účastníkov realizovaných aktivít v rámci projektu a spolupráca kľúčových aktérov v sektore (Bratislavský samosprávny kraj, cezhraničný partner – Obec Sopronkövesd, samospráva – Obec Malinovo, kultúrna organizácia - Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, nezisková organizácia - Westpannon Nonprofit Ltd.). **Výstupy budú slúžiť na podporu udržateľného cestovného ruchu, zachovanie historického dedičstva v podobe šľachtických rodov a na ochranu pamiatok.**

Základným východiskom, z ktorého vychádza zámer obnovy národnej kultúrnej pamiatky park Malinovo, je **zachovanie súčasného primárneho využitia areálu parku na oddychové a kultúrno-historické aktivity**. Pre vlastníkov parku je podstatné, aby jeho areál zostal aj po komplexnej rekonštrukcii naďalej prístupný širokej verejnosti a slúžil ako priestor na relax jednak pre obyvateľov samotnej obce Malinovo, ako aj pre návštevníkov z cezhraničného územia.

Cieľom je obnoviť niekdajšiu historickú slávu parku, zachovať miestne historické dedičstvo cezhraničného regiónu SK-HU, prinavrátiť mu jeho spoločenskú funkciu a spraviť z neho významné miesto na turistickej mape Bratislavského kraja. Po komplexnej rekonštrukcii bude park slúžiť na prezentáciu pamiatkovo chránenej historickej zelene ale hlavne ako miesto s odkazom do minulosti v podobe príbehov významného šľachtického rodu Apponyiovci. Práve záchrana a navrátenie miestneho dedičstva do súčasnosti zohráva pri pláne revitalizácie areálu kľúčovú rolu. **Revitalizácia a rekonštrukcia na ploche parku bude zodpovedať požiadavkám pamiatkovej ochrany** a bude robená citlivým prístupom v záujme prinavrátenia pôvodných hodnôt parku prírodne krajinárskeho charakteru z polovice 18. storočia.

Po dokončení obnovy bude park zároveň využívaný ako prirodzené a bezpečné miesto na stretávanie a spoločenské aktivity nie len pre domácich obyvateľov ale i návštevníkov prihraničného územia. Obnovený park vidíme aj ako miesto pre kultúru, ktorá bude svojim obsahom vhodne dopĺňať parkový priestor a prinavráti mu rozmer, aký poznáme z jeho histórie. Do budúcnosti sa tak v parku počíta s **organizovaním exteriérových kultúrno-spoločenských podujatí**, zameraných pre najrôznejšie cieľové skupiny.

Projekt bude realizovaný v rámci **Programu Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko (ďalej len „Interreg HU-SK“) v programovom období 2021-2027.**

V termíne **15.05.2023 – 15.08.2023** je vyhlásená výzva s názvom HUSK-2302, v rámci ktorej sa BSK bude uchádzať o podanie projektu v oblasti cestovného ruchu a turizmu.

Súčasný stav:

Geodetické zameranie a dendrologické posudky boli ukončené. Na základe vypracovanej koncepcnej štúdie sa pristúpilo k spracovaniu projektovej dokumentácie. Projektová dokumentácia bola schválená zo strany KPÚ a následne bude predložená na stavebný úrad.

Projektový list

Operačný program: Programu Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko v programovom období 2021-2027

Prioritná os: 2 – Sociálna spolupráca

Špecifický cieľ: 2.4 – Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji

Hlavná činnosť: 2.4.1 – Zachovanie miestneho dedičstva

Kód výzvy: HUSK - 2302

Dátum vyhlásenia Výzvy: 15.05.2023

V rámci tejto prioritnej osi Program Interreg HU-SK identifikuje narastajúce fenomény ako modernizácia a urbanizácia, ktoré signifikantne ovplyvňujú autenticitu vidieckych spoločenstiev, schopnosť zachovať miestnu identitu a zachovávať lokálne tradície. Toto opatrenie má prispieť k posilňovaniu miestnej identity prostredníctvom aktivít v oblasti budovania komunity a tvorby miest. Medzi indikatívne aktivity, ktoré Program Interreg HU-SK podporí patrí napríklad: zachovanie a obnova miestneho dedičstva, zavádzanie inovatívnych riešení pre interpretáciu a využitie pamiatok (napr. historické budovy, artefakty dedičstva, sochy, pamätníky a hroby, archeologické náleziská a historické parky) a ich nehmotné aspekty.

Definovanie problémov:

- Absencia adekvátnych priestorov na oddychové a kultúrno-historické aktivity
- Nedostatočne zdokumentované prvky kultúry v kraji, ako aj nedostatok kultúrnych podujatí
- Nedostatočné povedomie a nízka návštevnosť národných kultúrnych pamiatok v kraji

Hlavný cieľ projektu:

Využitie potenciálu cezhraničného regiónu SK-HU na zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva prostredníctvom vytvorenia adekvátneho priestorového zázemia a následnej propagácie a zvyšovania povedomia. Zároveň pôjde o zaangažovanie organizácií/ subjektov, ktoré sa podieľajú na rozvoji kultúrneho dedičstva a tým sa dosiahne rozšírenie spoločných cezhraničných ponúk v oblasti kultúry, udržateľného cestovného ruchu a voľného času.

Aktivity projektu:

1. komplexná obnova parku: záchrana a obnova významných historických drevín, rekonštrukcia a dobudovanie komunikácií a spevnených plôch, rekonštrukcia a dobudovanie prvkov drobnej infraštruktúry, vytvorenie priestoru pre športové aktivity, obnova vzdelávacej funkcie v podobe učební/altánkov;
2. kultúrno-historické aktivity so zachovaním miestneho dedičstva: organizovanie príležitostných exteriérových kultúrno spoločenských podujatí, realizácia statických vzdelávacích náučných panelov, odborné komentované prehliadky so sprievodcom v území SK-HU.

Cieľové skupiny:

- obyvatelia Bratislavského samosprávneho kraja;
- zahraniční návštevníci;
- organizácie cestovného ruchu, správy prírodných parkov a iné kultúrne inštitúcie;
- ochranári, záujmové združenia a príspevkové organizácie;
- zamestnanci a študenti škôl.

Výstupy projektu:

- komplexná revitalizácia parku v obci Malinovo;
- prezentácia pamiatkovo chránenej zelene a terénnych úprav, náučno-vzdelávacie aktivity a exteriérové kultúrno-historické aktivity;
- zvýšenie návštevnosti obyvateľov kraja a návštevníkov z blízkeho prihraničia;
- zvýšenie povedomia o kultúrnom bohatstve v podobe šľachtických rodov.

Partneri projektu:

- Vedúci partner projektu - Bratislavský samosprávny kraj
- Hlavný cezhraničný partner – Obec Sopronkövesd
- Projektový partner – Obec Malinovo
- Projektový partner – Malokarpatské osvetové stredisko v Modre
- Projektový partner – West-Pannon Nonprofit Ltd.

Financovanie:

Zdroj podpory: Projekty sú financované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, centrálnych rozpočtov členských štátov a vlastných zdrojov partnerov.

Spolufinancovanie: Miera spolufinancovania je stanovená tak, že 80% zdrojov pokrývajú finančné prostriedky ERDF, 12% národné spolufinancovanie a 8% vlastné prostriedky.

Celkový rozpočet projektu: 2.500.000,00 EUR

Trvanie projektu: Dĺžka realizácie vybraného projektu nesmie presiahnuť 30 mesiacov.

Súlad so schválenými Prioritami BSK:

- **Programové vyhlásenie BSK na obdobie 2022-2026** v oblasti kultúry a cestovného ruchu kde sa BSK zaviazalo, že „**bude pokračovať v kontinuálnom rozvoji a obnove národných kultúrnych pamiatok vo svojom vlastníctve (park v Malinove)**” zo dňa 31.03.2023;
- **Projektový zámer je zaradený do Akčného plánu BSK pod projektom č. OSÚRaRP_9 s názvom „Revitalizácia parku v Malinove“** v rámci naplňania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027(s výhľadom do roku 2030);
- **Koncepciou rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030**, schválený uznesením Zastupiteľstva BSK č.470/2022 zo dňa 08.04.2022;

- **Stratégiou rozvoja kultúry v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030, schválený uznesením Zastupiteľstva BSK č.18/2023 zo dňa 27.01.2023.**

Aktuálny stav parku v obci Malinovo:

Vizualizácia projektu:

